

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
О.Б.Жильцов
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА: МЕТОДИКА
НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «СОЦІАЛЬНА І
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА»

для студентів

спеціальності	013 Початкова освіта
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	013.00.01 «Початкова освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 62136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Проголошено 3084/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
« » 2021 р.

Київ – 2021

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б.Жильцов
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА»

для студентів

спеціальності	013 Початкова освіта
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	013.00.01 «Початкова освіта»

Київ – 2020

Розробник:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол №8 від 20 січня 2020 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

«20» 01 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

 Г.Л. Бондаренко

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2020 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 2020 /2021 н.р. (Бондаренко Г.Л.), «06» 01 2021 р.

Протокол № 8 _____ (підпис) _____ (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол № _____ (підпис) _____ (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол № _____ (підпис) _____ (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол № _____ (підпис) _____ (ПІБ)

Київ - 2020

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
	денна форма навчання
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА»	
Вид дисципліни	основна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів із розподілом:	4
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	13
Форма семестрового контролю	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з метою, завданнями, цілями Державного стандарту початкової освіти щодо соціальної та здоров'язбережувальної галузі та формування в них вмінь і навичок, що сприятимуть досягненню учнями очікуваних результатів навчання, визначених означеною галуззю.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування комплексу вмінь і навичок щодо застосування здоров'язбережувальних практик в освітньому процесі початкової школи відповідно до вимог концепції «Нова українська школа»;
- формування вміння обирати основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи освітнього процесу відповідно до загальних цілей соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі;
- формування вмінь моделювати систему діяльності учнів, що сприятиме формуванню в них соціальної здоров'язбережувальної компетентності;
- формування вмінь створювати сприятливе безпечне та здорове середовище початкової школи.

3. Результати навчання за дисципліною

- уміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики в освітньому процесі початкової школи, що сприяють соціальному здоров'ю молодших школярів, відповідно до концептуальних засад НУШ;
- знання із психології, педагогіки та фахових методик навчання, достатні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;
- здатність продемонструвати вміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики соціального здоров'я в навчально-виховному процесі початкової школи;
- уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до вимог здоров'язбережувальної педагогіки;
- здатність розробляти плани-конспекти сучасних здоров'язбережувальних уроків для початкової школи, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;
- уміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;

– здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з здоров'язберезувальними практиками соціального здоров'я та методикою їхнього упровадження в початковій школі;

– здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;

– здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Змістовий модуль № 1

Загальні цілі, мета та зміст «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1	Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я	10	6	2	2	2			
2	Поняття про соціальне здоров'я особистості	4	2		2				
3	Загальна характеристика «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» Державного стандарту початкової освіти	4	2	2					
4	Формування соціальної складової здоров'я молодших школярів	6	4		2	2			
5	Формування у молодших школярів життєвих компетентностей фізичного, психічного та соціального здоров'я як пріоритетне завдання НУШ	8	4		2	2			
	Модульна контрольна робота №1	2							2
Разом за змістовий модуль № 1		24	18	4	8	6		-	2

Змістовий модуль № 2

Методичні засади вивчення змістової лінії «Безпека» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

1	Моделювання уроку з теми «Вплив оточення на вибір безпечної поведінки».	4	2				2	2	
2	Моделювання уроку з теми «Джерела допомоги в небезпечних ситуаціях»	4	2			2		2	
3	Моделювання уроку з теми «Можливі загрози з боку людей. Правила поведінки»	2						2	
4	Моделювання уроку з теми «Імовірні небезпечні ситуації в школі»	2						2	
5	Моделювання уроку з теми «Безпека в довкіллі»	4	2			2		2	
6	Моделювання уроку з теми «Безпека на дорозі»	4	2			2		2	
7	Моделювання уроку з теми «Безпека вдома»	4	2			2		2	
	Модульна контрольна робота №2	2							2
Разом за змістовий модуль № 2		26	10			8	2	13	2
Разом за навчальним планом		60	28	4	8	14	2	13	4

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Загальні цілі, мета та зміст «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі»

Тема 1. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я

Поняття здоров'я. Складові здоров'я. Здоров'я як соціальний феномен. Біологічні, соціальні та психологічні аспекти здоров'я. Критерії здоров'я. Показники здоров'я. Рівні здоров'я: суспільний, груповий, індивідуальний. Система «людина-здоров'я-середовище».

Ключові поняття: здоров'я, ознаки здоров'я, показники здоров'я, критерії здоров'я, біологічні, соціальні та психологічні аспекти здоров'я.

Основна література: 1; 4; 5;

Додаткова література: 4; 5; 6; 7.

Тема 2. Загальна характеристика «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» Державного стандарту початкової освіти

Становлення самостійності учнів, їх соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та стало розвитку як мета «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі». Завдання галузі. Обов'язкові результати навчання, визначені освітньою галуззю відповідно до циклів навчання 1-2 та 3-4. «Безпека», «Здоров'я», «Добробут» як змістові лінії освітньої галузі.

Ключові поняття: Державний стандарт початкової освіти, соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь, змістові лінії галузі, очікувані результати навчання учнів.

Основна література: 2; 3; 6;

Додаткова література: 1; 2; 3.

Семінарське заняття 1. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.

Семінарське заняття 2. Поняття про соціальне здоров'я особистості.

Семінарське заняття 3. Формування соціальної складової здоров'я молодших школярів.

Семінарське заняття 4. Формування у молодших школярів життєвих компетентностей фізичного, психічного та соціального здоров'я як пріоритетне завдання НУШ.

Практичне заняття 1. Соціальні та медико-біологічні фактори здоров'я сучасної людини.

Практичне заняття 2. Методичні особливості формування соціальної складової здоров'я молодших школярів.

Практичне заняття 3. Методичні особливості формування у молодших школярів життєвих компетентностей фізичного, психічного та соціального здоров'я як пріоритетне завдання НУШ.

Змістовий модуль № 2

Методичні засади вивчення змістової лінії «Безпека» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

Практичне заняття 4. Моделювання уроку з теми «Джерела допомоги в небезпечних ситуаціях».

Практичне заняття 5. Моделювання уроку з теми «Безпека в докiллі».

Практичне заняття 6. Моделювання уроку з теми «Безпека на дорозі».

Практичне заняття 7. Моделювання уроку з теми «Безпека вдома».

Лабораторне заняття 1. Методичні вимоги до моделювання уроку з теми «Вплив оточення на вибір безпечної поведінки».

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	-	-
Відвідування семінарських занять	1	4	4	-	-
Робота на семінарському занятті	10	4	40	-	-
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40
Відвідування лабораторних занять	1	-	-	1	1
Робота на лабораторному занятті	10	-	-	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	-	-	7	35
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			104		115
Максимальна кількість балів		219			
Розрахунок коефіцієнта		2,19			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кіл-ть годин	Кіл-ть балів
1	Змоделювати урок з теми «Вплив оточення на вибір безпечної поведінки»	2	5
2	Змоделювати урок з теми «Безпека в побуті»	2	5
3	Змоделювати виховний захід з теми «Дії дитини в умовах опосередкованої небезпеки»	2	5
4	Змоделювати виховний захід з теми «Імовірні небезпечні ситуації в школі»	2	5
5	Змоделювати урок з теми «Безпека в довкіллі»	2	5
6	Змоделювати виховний захід з теми «Безпека на дорозі»	2	5
7	Змоделювати урок з теми «Безпека вдома»	2	5
	Разом за змістовим модулем №2	13	35
	Разом	13 год	35 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування (25 питань).

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Соціальна і здоров'язбережувальна освіта: Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна освіта»

Разом: 60 год. Лекції – 4 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 14 год., лабораторні заняття – 2 год., самостійна робота – 13 год., МКР – 4 год.

Модуль	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II						
Назва модуля	Загальні цілі, мета та зміст «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі»					Методичні засади вивчення змістової лінії «Безпека» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Лекції	Тема 1		Тема 2									
Семінарські заняття	Семінарське заняття 1	Семінарське заняття 2		Семінарське заняття 3	Семінарське заняття 4							
Практичні заняття	Практичне заняття 1			Практичне заняття 2	Практичне заняття 3		Практичне заняття 4			Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7
Лабораторні заняття						Лабораторне заняття 1						
С.р.						35 б.						
К-сть балів за модуль	Відвідування лекцій – 2 б. Відвідування семінарських занять – 4 б. Робота на семінарських заняттях – 40 б. Відвідування практичних занять – 3 б. Робота на практичних заняттях – 30 б. Разом: 79 б.					Відвідування практичних занять – 4 б. Робота на практичних заняттях – 40 б. Відвідування лабораторних занять – 1 б. Робота на лабораторних заняттях – 10 б. Самостійна робота – 35 б. Разом: 90 б.						
МКР	25 б.					25 б.						

Разом – 219, коефіцієнт – 2,19

8. Рекомендована література

Основна:

1. Бобро А.А. Сутність поняття «соціальне здоров'я» у науковій літературі / А.А. Бобро // Вісник Чернігівського національного пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 122. – С. 19-23.
2. Ващенко О.М. Школа соціального здоров'я: метод. порадник / О.М. Ващенко // Початкова освіта. – 2009. – № 16. – С. 2-12.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentation-final_18-08-2017.pdf.
4. Євтух М.Б. Проблема соціального здоров'я в Україні / М.Б. Євтух // Вісник Чернігівського пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – 2015. – Вип. 124. – С. 74-77.
5. Лук'янова О.М. Медикосоціальні аспекти збереження здоров'я дітей, забезпечення їхнього гармонійного фізичного та інтелектуального розвитку / О.М. Лук'янова // Журн. АМН України. – 2001. – № 3. – С. 408-415.
6. Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь. Типова освітня програма початкової освіти. Цикл 1 (1-2 класи) // Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1-2 класи. – К.: ТД «Освіта-Центр плюс», 2018. – С. 162-169.

Додаткова:

1. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю: метод. посібник / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 112 с.
2. Гончаренко М.С. Валеологічні аспекти формування здоров'я у сучасному освітянському процесі / М.С. Гончаренко, В.Є. Новикова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2006. – № 12. – С. 39-43.
3. Кови С. Скорость доверия. То, что меняет всё / С. Кови, Р.Р. Меррил. – М.: Альпина Паблицер, 2019. – 426 с.
4. Неділько В.П. Шляхи підвищення рівня здоров'я дітей шкільного віку / В.П. Неділько, Т.М. Камінська // Современная педиатрия. – 2010. – № 3. – С. 81-84.
5. Оржеховська В.М. Здоров'язбережувальне навчання та виховання: проблеми, пошук / В.М. Оржеховська // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – № 4. – С. 29-31.
6. Пахолок О.О. Феномен здоров'я в соціокультурному вимірі: автореферат ... канд. соціологічних наук, спец.: 12.00.01 – теорія та історія соціології / О.О. Пахолок: НАН України, Ін-т соціології. – Київ, 2014. – 16 с.
7. Федько О.А. Багатоаспектність поняття «здоров'я» у сучасній науковій думці / О.А. Федько // Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua>